

ЗАВДАННЯ
(обласного етапу) XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика, 2023 рік.

3 клас

1. Доповни речення. Запиши.

Державними символами України є: ж _____ и.

Я знаю такі дні тижня: пн _____ сб.

2. Добери до іменників прикметники (не менше двох).

Пюре – _____

Біль – _____

Листя – _____

3. Заміни сталі вислови одним словом або словосполученням.

Розбити глека – _____

Знати, як свої п'ять пальців – _____

Води в рот набрати – _____

Хоч греблю гати – _____

4.1. Встанови межі речень. У кінці речення постав розділовий знак. Початок речення познач великою літерою.

Восени птахи вирушають у вирій, летять вони своїм порядком, шпаки і граки летять зграями, журавлі прямують великими ключами а, качки – прямою шеренгою зозулі відлітають поодиноці! тож на південь птахи летять по-різному.

4.2. Підкресли основну частину тексту.

5. Склади міркування, чому треба шанобливо ставитися до хліба.

Хліб – всьому голова.

[Redacted handwritten text]

Вибери до зменшеної пропозиції (не менше двох).

[Faded handwritten text]

Замість слів вкажи числом одним словом або слівом зменшеного.

Розбери слова – *[faded]*
Заміт як своїм – *[faded]*
Велич і релігійність – *[faded]*
Хліб і вода гата – *[faded]*

4.1. Вислови своє ставлення. Укажи речення, в яких розділений зміст. Починай речення з різних частин зв'язки.

[Faded handwritten text]

4.2. Тіло і душа людини – єдине ціле.

ЗАВДАННЯ
(обласного етапу) XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика, 2023 рік

4 клас

1. Добери до слова мовити синоніми, споріднені слова, форми цього слова.

Мовити – м [redacted]

Мовити – пряміло, прамовить, прамовши [redacted]

Мовити – мовою, мола, на мови [redacted]

2. Заміни сталі вислови одним словом або словосполученням.

Розвісити вуха – п [redacted]

Бути на сьомому небі – п [redacted]

Лебедина пісня – к [redacted]

Знати назубок – знати [redacted]

3. До слова Україна добери прикметники, що характеризують її як державу.

[redacted]

4. Підкресли головні члени речення.

Слова росли із ґрунту, мов жита. Добірним зерном колосилась мова. Вона – як хліб.

Вона – свята (Ліна Костенко). Плекаймо, друзі, рідну мову.

5. Виправ помилки у словосполученнях, запиши правильно.

На протязі року – протягом року [redacted]

Смачна клубніка – смак клубника [redacted]

Відповідь вірна – _____

Нестерпна нежить – _____

6. За поданим початком напиши продовження казки.

Пригоди сніговика

Нарешті зима зглянулась і за ніч вкрила землю дивовижно пухнастим снігом. А невдовзі під кленом стояв сніговик – зимовий красень із носом-морквинкою. Чорні очі-вуглинки випромінювали щастя, а кривуватий рот посміхався до всіх, хто проходив біля нього. Та стало смеркати, спорожніло подвір'я, і сніговик засумував.

Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
5 клас

1. «Добре слово людину живить, від поганого – болить голова».

Напишіть твір (обсяг: до 1 сторінки) на цю тему. Наведіть приклади із прочитаних творів.

12 балів

2. Утворіть прикметники від поданих іменників за допомогою суфікса «ськ».

Складіть три речення з трьома прикметниками, утвореними від власних назв.

Турок, чех, Кривий Ріг, Львів, козак, викладач, Париж, Рига.

8 балів

3. Перебудуйте речення так, щоб вони стали ускладнені звертаннями.

Ліси шумлять зеленими кронами дерев. Трави зазеленіли після рясного дощу. Сонце ласкаве зігріває весняні сходи.

3 бали

4. З'ясуйте значення прикметників. Поєднайте прикметники з іменниками.

Сердечний

Сердешний

Краплі, людина, м'яз, дитина, жаль, друг, слово, діяльність.

8 балів

5. Поставте наголоси у словах:

Черговий, вимова, випадок, лапки, олень, ненависть, чорнослив.

7 балів

Усього 38 балів

**Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
6 клас**

1. Напишіть твір-оповідання на тему: «Мрія-це завжди виклик» (1-1,5сторінки).

12 балів

2. Як називають застарілі слова, які перестали активно використовувати в мові? Доберіть до поданих слів сучасні відповідники.

Уста, перст, рамена, глаголити, чадо, ланіти, піїт.

З якою метою можуть використовувати такі слова в сучасному мовленні?

9 балів

3. Запишіть словосполучення у формі родового відмінка. Із трьома із них складіть прості речення, у яких визначте граматичні основи.

Вечірній Тернопіль, невідомий Китай, швидкісний інтернет, сучасний комбайн, київський трамвай, новорічний бал, прохідний бал ЗНО, лазерний сканер, цікавий матч, улюблений коледж.

8 балів

4. Поясніть значення слів. Складіть із кожним словосполучення.

Уява – уявлення; сердечний – сердешний; показний – показовий.

6 балів

5. Складіть текст електронного листа (повідомлення в соціальних мережах), у якому ви вітаєте людину (групу людей) з Різдвам.

12 балів

47 балів

**Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
7 клас**

1. Напишіть твір (обсяг: 1 сторінка) за поданим початком і кінцівкою. Доберіть до нього заголовок.

Вона була дуже веселою краплиною води. Вона пливла Дніпром з мільйонами своїх сестричок до Чорного моря.

.....
Як це приємно, коли завдяки тобі сяють і радіють! Ні, вона таки часто була щасливою! (За О. Іваненко).

12 балів

2. Напишіть правильно слова.

Буквен..ий, антен..ий, негадан..ий, нескінчэ..ний, орлин..ий, довгождан..ий, щеплен..ий, лавин..ий, скажен..ий, латун..ий, височен..ий, незбагнен..ий, незнищен..ість, пореформен..ий, електрон..ий, адресован..ий, бездоган..ість, блажен..ий.

9 балів

3. Надпишіть над словами дієвідміну поданих дієслів.

Воркотати, молотити, переїсти, відчиняти, сипати, дати, хропіти, переповідати, купити, доїти.

5 балів

4. Відредагуйте речення.

Таке захворювання розповсюджується дуже швидко.

Людям потрібно прикласти великі зусилля для того, щоб це зробити.

Найбільш спритніше це зробив Сергій.

Реконструкція коштувала біля двадцяти тисяч гривень.

4 бали

5. Спишіть речення, розставте розділові знаки, підкресліть члени речення.

Тихо шумлять дерева шелестить пожовкле листя на землі і бродить лісом тільки засмучена осінь і поглядає на заплакане небо.

8 балів

**Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
8 клас**

1. Складіть й запишіть невеликий текст (обсяг 1-1,5 сторінки) про те, як навчитися довіряти людям. Поєднайте у своєму творі елементи різних типів тестів.

12 балів

2. Поділіть поданий текст на речення. Перепишіть їх, уставте замість крапок пропущені літери, розставте розділові знаки, зніміть скісні риси. Знайдіть речення, ускладнене поширеною прикладкою, зробіть його синтаксичний розбір.

Окрасою Ки(ї)єва є д(Д)ержавний музей з(З)ахідного та с(С)хідного мистецтва створили ту безцін(нн)у мистецьку скарбницю Богдан і Варвара Ханенки Богдан Ханенко за фахом був юристом та ще замолоду перейнявся колекціонуван(нн)ям творів мистецтва то(ж) вийшовши у відставку цілком поринув у ту справу його інтерес поділяла й дружина Варвара Миколаївна дочка уславленого у(У)країнського промисловця мецената Миколи Терещенка мандруючи країнами з(З)ахідної є(Є)вропи подруж(жж)я купувало картини вироби зі скла коштовні тканини понад сорок років подруж(жж)я збирало твори світового мистецтва у(в)сі ці скарби за заповітом Ханенків були подарован(нн)і місту Ки(є)їву.

12 балів

3. Утворіть словосполучення, запишіть правильно, розкриваючи дужки. Заступник (навчально-виховна робота), повертатися (тролейбус), забути (неуважність), відповідно (наказ), викликати (прізвище), перекладати (чеська), пробачити (кривдник).

7 балів

4. Поясніть значення паронімів «деревинний», «деревний», «дерев'яний», «дерев'янистий». Складіть 4 речення, уживаючи в них ці слова.

8 балів

5. Складіть і запишіть речення, в яких у ролі підмета виступали б неподільні словосполучення:

Думкою багатіти, хтось із вас, близько десяти книжок, Київська Русь, Кабінет Міністрів України.

5 балів

**Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
9 клас**

1. Напишіть есе (до 2 сторінок) на тему: «Без гідності людина не є особистістю».

12 балів

2. Розставте розділові знаки в реченнях. Визначте всі частини мови і підкресліть члени речення, визначте види речень, складіть схеми.

Чи знаєте ви що український віночок не просто краса а й оберег бо в ньому є така чаклунська сила що біль знімає. І немає таких грошей що ними можна було б заплатити за людський розум і людське серце навіть тоді коли хтось думає що у світі все купується й усе продається.

10 балів

3. Відредагуйте ті словосполучення, в яких допущено лексичні помилки, розкрийте дужки.

Лікарський комплекс, військовий період, учитися (ремесло), оплатити (проїзд), відповіді співпадають, коврове покриття, виконайте наступним чином, побоюватися (результат), невірний номер, хвилюватися (діти).

10 балів

4. Поставте наголоси у словах.

Зм'якшити, зобразити, газопровід, задобрити, шовковий, біржовий, меблевий, гнобити, жалити, вподобання.

Згадайте і напишіть 3 слова, у яких подвійний наголос.

13 балів

5. Складіть по 1 складному реченню зі словами колоквиум, тенор, алича. Визначте їхні типи.

6 балів

51 бал

**Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
10 клас**

1. У новелі Михайла Коцюбинського «Intermezzo» є такі слова: Признаюсь – заздрю планетам: вони мають свої орбіти, і ніщо не стає їм на їхній дорозі. Тоді як на своїй я скрізь і завжди стрічаю людину». Викладіть у формі есе Ваші думки про те, наскільки людині потрібна самотність; позитивним чи негативним уважасте відчуття самотності (обсяг: 2 сторінки).

12 балів

2. Запишіть правильно прислівники.

Якось не якось, одним одна, не сьогодні завтра, від краю до краю, всього на всього, по можливості, у сто крат, на ура, на трьох, на виріст, не до вподоби, без угаву, у четверо, по де куди, до тепер, за пані брата, без перестанку, на виворіт, на половину, любо дорого, зо зла, до загину, за північ, коли не коли.

12 балів

3. Запишіть правильно речення з прямою мовою.

«Спасибі тобі за красиву легенду» сказав я дівчині.

«Це не вигадка» мовила жінка «У легендах інколи буває більше правди, ніж у житті!».

«Спи » мама співає «мій синочку нехай доля твоя буде щаслива».

Батько поглянув на дівчину і сказав «я щасливий, доню, що ти прийшла».

«А навіщо мені слава? » усміхнувся чоловік Мені потрібна лише улюблена справа».

«Пам'ятай мої слова і науку» сказала жінка і повернулася до юрби, а потім ще додала «За життя я майже не помилялася у своїх передбаченнях»!

6 балів

4. Відредагуйте речення.

Приїхавши у Київ, мене відразу зачарували каштани. Батьки не поїхали в гості із-за дощу. Ми любимо і захоплюємося поезією Ліни Костенко. Львів дуже сподобався художникові та присвятив йому багато творів. Нас чекала несподіванка на першій прем'єрі вистави. Прочитаний роман моїм однокласником зацікавив мене.

6 балів

5. Перепишіть. Числа й скорочення запишіть повними словами, поставте числівники в правильних відмінкових формах.

Земля разом із 8 іншими планетами рухається навколо Сонця. Відстань її до Сонця змінюється від 147,1 млн кілометрів на початку січня до 152,1 млн кілометрів на початку липня. Період обертання Землі навколо нашого світила дорівнює 365,242 доби, а навколо своєї осі – 23 годинам 56 хвилинам 5 секундам. Довжина земного екватора вимірюється 40075704 метрами. Уся поверхня Землі становить 510 млн квадратних кілометрів, причому на 361,1 млн квадратних кілометрів її, тобто на 71 відсоток, розіллявся Світовий океан.

10 балів

46 балів

**Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
11 клас**

1. Висловіть власні міркування в есе «Хто любить світ, той любить правду» (обсяг 2 сторінки).

12 балів

2. Запишіть, уникаючи помилок.

Вести переписку; виключно здібний; відноситися до більшості, жаліти грошей, заядлий уболівальник, відповідно закону, на громадських началах, непридатний для вжитку, обезболюючий препарат, паперова волокіта, продавати зі скидкою, схопити за виворот, у якості консультанта, поверхневі знання, область економіки, роковий випадок.

8 балів

3. Запишіть слова, ставлячи замість крапок пропущені букви е/и.

Пр..білений, пр..з..дент, пр..стол, пр..буток, пр..з..нтація, реф..ж..ратор, пр..зирливий, вет..р..нар, забр..ніти, тр..нажер, тр..вога, пр..кінцевий, п'єд..стал, вел..тень, експ..р..мент, п..л..на.

8 балів

4. Допишіть до кожного фразеологізму його фразеологічний синонім.

І води не замутиють –

Дати на горіхи –

Ударити лихом об землю –

Був на коні і під конем –

Ні за плечима ні перед очима –

Гріти чуба –

6 балів

5. Напишіть невелику рецензію на українську книгу чи фільм.

12 балів

46 балів

**Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
для учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти**

1. Підтримайте або спростуйте думку: «Поразка – це наука. Ніяка перемога так не вчить...». Напишіть есе (обсяг: 2-2,5 сторінки).

12 балів

2. Поставте наголос у поданих словах. Підкресліть випадки подвійного наголошування.

Випадок, відомість, вимоги, бюлетень, апостроф, валовий, завдання, загадка, вимова, літопис, хутрянний, гуртожиток, договір, експерт, твердий, налагодження, фартух, пасти, одноліток, абиякий, легкий, кілометр, одинадцять, чотирнадцять, скрутний, верба, висіти, нездійснений, примула, старий, терези, олень, новий, трійчастий, листопад, циган, читання, виразний, рукопис, скажу, предмет, обруч, середина, ринковий, донька, дочка, житло, судно, напій, пагінець, падуб, спина, перепустка, кропива, показ, оптовий, текстовий, черговий, фаховий, феномен.

30 балів

3. Перепишіть слова, вставляючи, де потрібно, апостроф.

В..ється, роз..єднати, матір..ю, Св..ятослав, над..ярний, з..їсти, моркв..яний, повітр..я, без..язикий, п..янка, різьб..яр, бур..ян, бур..як, трьох..ярусний, гар..ячий, М..янма, Лук..янівка, посв..ята, торф..яний, багр..яний, цв..ях, валер..янка, в..їжджений, В..етнам, рутв..яний, коров..ячий, возз..єднання, роз..ятрений.

14 балів

4. Поставте подані іменники в родовому, давальному й орудному відмінках однини.

Професор, Катерина Тимофіївна Кушніренко, Дніпро, Тернопіль, Григорій Самійлович Опанасенко, гараж, атом, алмаз, Іван Якович Бондар, Кривий Ріг, відповідь, суддя, подорож, Ілля Романович, мільйон, міф, трубопровід, імпульс, фермент, Світязь, Сибір, інструмент, камінь, термін.

12 балів

5. Запишіть правильно.

Приймати участь, приймати міри, повістка дня, дякую тебе, приходити в голову, оточуюче середовище, по можливості, точно відомо, в кінці кінців, давати добро, подача документів, в якості директора, матеріальне положення, заключити угоду, виписка з протоколу, проявляти інтерес.

8 балів

76 балів

**Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
для студентів закладів фахової передвищої освіти**

1. Підтримайте або спростуйте думку: «Потрібно цінувати те, що маєш, а не те, про що мрієш». Напишіть есе (обсяг: 2-2,5 сторінки).

12 балів

2. Складіть і запишіть із наведеними словами словосполучення. Нажива, пожива; напруженість, напруження; населеність, населення; попереджувальний, попередній; фамільний, фамільярний; цінний, ціннісний.

6 балів

3. До поданих іншомовних слів доберіть українські відповідники або синоніми й запишіть їх у тому самому порядку.

Семантика, аеродром, героїзм, пакт, ефект, прогрес, суп, сесія, резолюція, саміт, ілюмінація, моніторинг, економність, секрет, фундамент, інтелект.

8 балів

4. Запишіть правильно, знімаючи ризики.

До/ні/чийого, за/будь/яких, де/в/кого, ні/за/яких, де/з/чим, до/де/кого, на/будь/що, до/ні/кого, на/що/сь, ні/до/кого, з/казна/ким, казна/з/ким, де/з/ким, з/де/ким, ні/до/чого, ні/до/чийого, до/ні/чийого, на/хтозна/що, на/який/небудь, хтозна/в/який, аби/з/ким, з/аби/ким, на/будь/чий, до/кого/сь.

12 балів

5. Провідмініяйте числівники 597, 1243. Утворіть із ними прикметники за допомогою слова «рік».

12 балів

50 балів

**Завдання обласного етапу
XXIV Міжнародного конкурсу
з української мови імені Петра Яцика
для студентів закладів вищої освіти**

1. Видатна сучасна українська поетеса Ліна Костенко написала рядки, що стали крилатими:

Життя іде і все без коректур,
і як напишеш, так уже і буде.
Але не бійся прикрого рядка.
Прозрінь не бійся, бо вони як ліки.
Не бійся правди, хоч яка гірка,
не бійся смутків, хоч вони як ріки.
Людині бійся душу ошукать,
бо в цьому схибиш – то уже навіки.

Дехто думає, що сьогодні він житиме й чинитиме як доведеться, а от завтра... Чи варто чекати чогось, а не жити вже зараз? Чи правильно нічого не робити, щоб не помилятися? Як будувати власні стосунки з людьми, адже всі люди такі різні? Викладіть Ваш погляд на цю проблему в есе (обсяг 2,5-3 сторінки).

12 балів

2. Як, на вашу думку, допомогти євроскептику стати єврооптимістом? Дайте 5 власних порад у вигляді тез.

5 балів

3. Доберіть по 2 синоніми до наведених слів.

Блюзнірство, апофеоз, непересічний, критерій, абсолютний, адекватний.

6 балів

4. Поставте наголос у словах.

Вимова, ознака, новий, завдання, центнер, підтвердити, експерт, сантиметр, виразний, мережа, сапати, жалюзі, допізна, чотирнадцять, лікарські рослини, феномен, щелепа, донька.

9 балів

5. Утворіть від поданих іменників форми родового відмінка однини. Інтелект, гатунок, відмінок, гуртожиток, деканат, інститут, кемпінг, рік, бюджет, гуманізм, університет, край, семінар, взвод, фікус, явір, гіацинт, екіпаж, десерт, ліс, майданчик, регіон, світ, степ, ансамбль, інструментарій, агрус, Білий Колодязь, Золотий Потік, лісок, кворум, референдум, модернізм, стрибок, реферат, екзамен, роман, відгук, Дністер, Дунай.

20 балів